

آئین‌نامه اجرایی

قرارگاه اردوهای جهادی حوزه‌های علمیه

"شعار «خدمت‌رسانی برای تحقق عدالت و پیشرفت» را همگانی کنید"

مقام معظم رهبری مدظله‌العالی

مقدمه

با عنایت به سند راهبردی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه^۱ و در راستای ترویج فرهنگ جهادی و جهاد خدمت‌رسانی و محرومیت‌زدایی با رویکرد تربیتی، بهره‌مندی از ظرفیت‌های تبلیغی بویژه مناسبت‌های خاص جهت گسترش فعالیت‌های جهادی حوزه‌های علمیه و همچنین ضابطه‌مندی فرایند برگزاری اردوهای جهادی مدارس علمیه و نظارت مستمر بر آنها؛ **آئین‌نامه اجرایی قرارگاه اردوهای جهادی حوزه‌های علمیه**، با همکاری دبیرخانه قوانین و شوراها و به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

ماده (۱) اهداف

۱. ایفای نقش مؤثر حوزه‌های علمیه در توسعه و تعمیق گفتمان خدمت‌رسانی و تحقق عدالت و پیشرفت در جامعه اسلامی
۲. تقویت و حمایت از فعالیت‌های جهادی مدارس علمیه با رویکرد تربیت‌محور و استفاده از ظرفیت‌های تبلیغی آن در افق جهاد تبیین

ماده (۲) سیاست‌ها

۱. صیانت از جایگاه، مبانی و ارزش‌های نظام دینی، انقلاب اسلامی و بویژه حوزه‌های علمیه
۲. اهتمام جدی به تحقق اندیشه‌های امامین انقلاب و مراجع عظام تقلید مدظله‌العالی در عرصه خدمت‌رسانی و فعالیت‌های جهادی
۳. اتخاذ رویکرد تربیتی و خودسازی و توجه ویژه به ارتقاء سلامت معنوی و تقویت باورهای دینی و انقلابی جهادگران
۴. تأکید بر همکاری درون‌نهادی حوزه علمیه و تعامل برون‌نهادی با سازمان‌ها و نهادهای مسئول و مرتبط در کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌ها
۵. توجه به شناسایی ظرفیت‌های موجود و ارتباط مؤثر با نهادها حوزوی و غیر حوزوی همسو جهت پیشبرد بهتر امور
۶. تأکید بر اتخاذ راهبرد خدمت و محبت و استفاده از ظرفیت‌های مردمی در برگزاری اردوها و برنامه‌های جهادی
۷. اهتمام بر استفاده از فرصت اردوهای جهادی جهت بصیرت‌افزایی انقلابی و بازنمایی چهره حوزه و روحانیت در مدار جهاد تبیین

ماده (۳) جایگاه و ساختار قرارگاه

- قرارگاه جهادی حوزه‌های علمیه تحت اشراف حوزه ریاست مدیر حوزه‌های علمیه و ذیل دبیرخانه هماهنگی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه فعالیت می‌نماید.
- قرارگاه جهادی حوزه‌های علمیه دارای دو بخش ساختاری ستاد مرکزی و ستاد استانی می‌باشد.

ماده (۴) تعاریف

۱. **گروه‌های جهادی حوزوی:** جمعی از طلاب، اساتید و کارکنان حوزه‌های علمیه که به منظور خدمت‌رسانی و رفع استضعاف و محرومیت از جامعه اسلامی، خودسازی و معنویت‌افزایی و بهره‌مندی از فرصت‌های تبلیغی در برنامه‌ها و فعالیت‌های جهادی حضور می‌یابند.

تبصره: هر گروه جهادی، حداقل از ۱۰ عضو جهادگر، تشکیل می‌شود.

۱. سند راهبردی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه، بند ۲ اهداف، آبان ۱۴۰۱.

۲. **قرارگاه اردوهای جهادی:** به اجتماع هماهنگ و هم‌افزای چندین گروه جهادی در یک منطقه‌ی هدف و در یک بازه زمانی محدود جهت فعالیت‌های جهادی و خدمت‌رسانی، قرارگاه جهادی تلقی می‌شود.
۳. **ستاد قرارگاه اردوهای جهادی:** ستادی که با رویکرد تسهیل‌گری و با هدف هدایت، نظارت و پشتیبانی از گروه‌های جهادی فعال در قرارگاه، تشکیل می‌گردد.
۴. **اردوی جهادی:** حضور منسجم و سازمان‌یافته حداقل ۲۰ نفر از جهادگران در یک منطقه محروم و کم‌برخوردار و به مدت حداقل ۵ الی ۷ روز (همراه با اقامت شبانه) که با انجام خدمات متنوع و متعدد جهادی از جمله: فعالیت‌های یدی و محسوس، فعالیت‌های تبلیغی، فعالیت‌های تهنیدی و تربیتی، همراه باشد.
۵. **منطقه هدف:** مناطق دور افتاده، کم‌برخوردار و محروم که از سوی ستاد قرارگاه جهادی به منظور برگزاری اردوهای جهادی شناسایی و مد نظر قرار گرفته می‌شود.

ماده (۵) ستاد مرکزی قرارگاه

• اعضای ستاد مرکزی

۱. مدیر حوزه‌های علمیه (رئیس)
۲. مسئول حوزه مدیریت حوزه‌های علمیه (نایب رئیس)
۳. معاون تهنید و تربیت حوزه‌های علمیه
۴. معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه
۵. مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه
۶. مسئول دبیرخانه قرارگاه کنش‌گری اجتماعی حوزه و روحانیت
۷. مسئول دبیرخانه هماهنگی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه (دبیر)

• اختیارات ستاد مرکزی

۱. تعیین سیاست‌ها و برنامه‌های کلان جهادی حوزه‌های علمیه با ملاحظه کلیه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها
۲. برنامه‌ریزی جهت ایجاد هماهنگی کامل سازمانی و ساماندهی برنامه‌ها و اقدامات مرتبط با فعالیت‌های جهادی
۳. نظارت بر برنامه‌ها و فعالیت‌ها جهادی با رویکرد اصلاح و ارتقاء عملکرد

• وظایف دبیرخانه ستاد مرکزی

۱. تشکیل دبیرخانه کشوری قرارگاه جهادی و تنظیم و ارائه دستورالعمل اجرایی آن
۲. برگزاری دوره آموزشی، مهارتی و توجیهی برای مسئولین گروه‌های جهادی
۳. هماهنگی با مدیریت‌های استانی جهت پشتیبانی و بازدید، نظارت و ارزیابی از فعالیت قرارگاه‌های استانی
۴. برگزاری جلسات هماهنگی با نهادها و مسئولین مربوطه جهت پشتیبانی و جذب منابع و امکانات
۵. تشکیل کارگروه رسانه و گفتمان‌سازی برای پشتیبانی رسانه‌ای از قرارگاه‌های استانی
۶. تشکیل کارگروه تبلیغ و تهنید برای پشتیبانی محتوایی از قرارگاه‌های استانی
۷. جمع‌آوری و تدوین گزارش نهایی عملکرد قرارگاه‌های استانی جهت طرح و بررسی در ستاد مرکزی

ماده ۶) ستاد استانی قرارگاه

• اعضای ستاد استانی

۱. مدیر حوزه علمیه استان (رئیس)
۲. مسئول امور گروه‌های جهادی استان (دبیر)
۳. پنج نفر از اساتید، طلاب یا کارکنان حوزوی و دارای سابقه جهادی و فعال استان

• رسته‌های خدمتی ستاد استانی

۱. مالی و پشتیبانی
"هماهنگی و تسهیل کلیه امور مربوط به اسکان، رفت و آمد، تغذیه و... در طول مدت برگزاری قرارگاه"
 ۲. جذب و نیروی انسانی
"هماهنگی و سازماندهی گروه‌ها و طلاب در اردوهای جهادی"
 ۳. ارتباطات
"ارتباط و پیگیری از نهادها جهت تأمین نیازهای کلان قرارگاه و برقراری ارتباط گروه‌های جهادی با ارگان‌های قادر بر پشتیبانی در سطح استان"
 ۴. تهذیب و تربیت
"تهیه و تدوین برنامه‌های محتوایی جهت رشد و تعالی جهادگران حاضر در اردوهای جهادی"
 ۵. تبلیغ و امور فرهنگی
"تهیه و تدوین محتوای برنامه‌های تبلیغی و فرهنگی ویژه مردم منطقه هدف"
 ۶. رسانه و فضای مجازی
"مستندسازی فعالیت‌های جهادگران جهت انتشار در فضای رسانه و فضای مجازی"
- ### • وظایف ستاد استانی
۱. شناسایی و انتخاب مناطق هدف قرارگاه جهت اعزام گروه‌های جهادی
 ۲. اعلام تقویم فعالیت گروه‌های جهادی و فعال قرارگاه استان به ستاد مرکزی
 ۳. هماهنگی و اعزام مسئولین گروه‌های جهادی جهت شرکت در دوره آموزشی و توجیهی ستاد مرکزی
 ۴. پیشنهاد مسئولین هر یک از بخش‌های قرارگاه جهت صدور حکم مسئولیت از سوی رئیس قرارگاه استانی و نظارت بر حسن اجرای عملکرد آنان
 ۵. هماهنگی با ادارات و نهادهای استانی جهت پشتیبانی از برنامه‌ها و فعالیت‌های جهادی استان
 ۶. بیمه طلاب شرکت کننده در اردوهای جهادی و بسترسازی استفاده از ظرفیت طلاب جهادی پیشکسوت برای کمک در ستاد
 ۷. اعلام فراخوان عمومی با استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای استان جهت ثبت نام و عضویت طلاب استان در برنامه‌های جهادی
 ۸. بکارگیری گروه‌های جهادی استان (مدارس و مستقل) در قرارگاه جهادی استان، حداقل به تعداد مندرج در جدول پیوست با اولویت مدارس
 ۹. جمع آوری و ارائه گزارش از فعالیت‌های اجرایی قرارگاه استانی به ستاد مرکزی

این آئین نامه در یک مقدمه، ۶ ماده و ۱ تبصره تدوین و پس از تأیید و ابلاغ مدیر حوزه‌های علمیه، لازم الاجرا می‌باشد.

➤ تقویم اجرایی برگزاری اردوهای جهادی در تابستان سال ۱۴۰۲ به شرح جدول ذیل می باشد:

ردیف	اقدامات	زمان اجرا
۱	تشکیل و معرفی ستاد قرارگاه در مدیریت های استانی و معرفی آن	نیمه دوم اردیبهشت
۲	رایزنی و هماهنگی با ادارات و نهادها جهت پشتیبانی از فعالیت	مستمر
۳	شرکت در دوره آموزشی ستاد مرکزی - قم	خرداد
۴	بررسی و انتخاب اولیه مناطق هدف و معرفی به ستاد مرکزی	خرداد
۵	تأیید مناطق هدف استان توسط ستاد مرکزی	نیمه دوم خرداد
۶	فراخوان عمومی و آغاز ثبت نام طلاب در اردوهای جهادی توسط مدارس	۲۵ خرداد لغایت ۱۵ تیر
۷	ارائه لیست پروژه ها و فعالیت های برنامه ریزی شده در قرارگاه جهادی	هفته اول تیر
۸	ارائه تقویم زمانی اردوها به ستاد مرکزی قرارگاه	هفته اول تیر
۹	فعالیت اجرایی قرارگاه جهادی استان و اردوهای جهادی	۱۵ تیر لغایت ۳۰ مرداد
۱۰	ارائه گزارش از فعالیت های اجرایی قرارگاه استانی به ستاد مرکزی	هفته اول شهریور

➤ نکات و ملاحظات برگزاری اردوهای جهادی در تابستان سال ۱۴۰۲ به شرح ذیل می‌باشد:

۱. شناسایی و ارزیابی منطقه هدف

نخستین مرحله راه‌اندازی قرارگاه جهادی که اهمیت زیادی دارد انتخاب منطقه هدف قرارگاه است. هرچه شناسایی منطقه هدف جامع و کامل باشد برگزاری اردوها، از زمان برنامه‌ریزی تا اجرا روند بهتری خواهد داشت. جهت آماده‌سازی مقدمات حضور گروه‌های جهادی در روستاها و مناطق محروم، مسئول امور گروه‌های جهادی استان حداقل ۲۰ روز پیش از بازه برگزاری اردوهای جهادی، ضمن ارتباط و تعامل با دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط، اقدام به شناسایی و پیشنهاد عرصه‌های مناسب نموده و با هماهنگی صورت گرفته زمینه بازدید گروه‌های جهادی از مناطق را فراهم کند.

۲. مرحله شناسایی و انتخاب پروژه

- ✓ در انتخاب پروژه‌ها، نیاز واقعی مردم در نظر گرفته شود و ترجیحاً پروژه‌هایی انتخاب شود که عام‌المنفعه، کم‌هزینه، زودبازده و فاقد پیچیدگی خاص باشد.
- ✓ در هنگام شناسایی به هیچ وجه توقع بیش از اندازه برای مردم ایجاد نشود و از دادن وعده‌های خارج از توان یک گروه جهادی پرهیز شود.
- ✓ در مرحله شناسایی، حتماً مسئولین گروه‌های جهادی که آمادگی شرکت در قرارگاه را دارند، حضور داشته باشند.
- ✓ در انتخاب پروژه، حتی‌المقدور پروژه‌های نیمه‌تمام و مرمتی موردنیاز منطقه در اولویت قرار گیرد.
- ✓ در انتخاب پروژه به تنوع آن دقت شده و صرفاً برای اجرای یک پروژه (همچون ساخت خانه محروم) برنامه ریزی نگردد.

۳. مؤلفه‌های انتخاب مکان اجرای قرارگاه

- قرارگاه جهادی استان می‌تواند با لحاظ نکات ذیل در چند نقطه بستر برگزاری اردوی جهادی را فراهم نماید:
- ✓ اولویت‌دار بودن انتخاب مناطق هدف نهادهای مختلف (بسیج سازندگی، قرارگاه پیشرفت و آبادانی سپاه، بنیاد علوی، بنیاد احسان و...) به دلیل توان پشتیبانی از فعالیت‌های جهادی
 - ✓ محرومیت منطقه (فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و...) و تناسب آن با توان گروه‌ها
 - ✓ آمادگی فرهنگی مردم منطقه برای پذیرش گروه جهادی
 - ✓ امکان پشتیبانی و تأمین امکانات برای برگزاری اردو در منطقه هدف
 - ✓ وجود تمرکز جمعیتی قابل قبول
 - ✓ تأمین امنیت منطقه هدف
 - ✓ [حتی‌المقدور] امکان حضور مستمر و بلندمدت

۴. نیروی انسانی و سازماندهی گروه‌های جهادی مدارس علمیه

- ✓ گروه‌های جهادی حوزوی جهت شرکت در برنامه قرارگاه استانی، پس از فراخوان مدیریت حوزه علمیه استان و انجام هماهنگی‌های لازم، با توجه به تعداد طلاب و ظرفیت‌های خود، در قرارگاه شرکت می‌کنند.

- ✓ گروه‌هایی که به صورت جداگانه توانایی برگزاری اردوی جهادی دارند، با هماهنگی قرارگاه استانی می‌توانند اقدام به برگزاری اردو نمایند.
- ✓ مدارس علمیه‌ای که امکان تشکیل گروه ندارند، می‌توانند طلاب خود را جهت حضور فردی در یکی از گروه‌های ذیل قرارگاه، با هماهنگی دبیر قرارگاه استانی ثبت‌نام کنند.
- ✓ مدارس علمیه می‌بایست نسبت به ثبت‌نام و تهیه لیست کامل شرکت‌کنندگان و ارسال آن به مدیریت حوزه علمیه استان جهت بیمه غرامت اقدام نمایند.
- ✓ با توجه به عرصه‌های انتخاب شده نسبت به برآورد نیروی انسانی مورد نیاز، اقدامات لازم را به عمل آورند.
- ✓ بین حجم کار و تعداد افراد حاضر در اردو تعادل برقرار شود تا به تعهدات قرارگاه در منطقه به طور کامل عمل شود.

۵. مدت و زمان برگزاری اردوهای جهادی قرارگاه

- ✓ زمان برگزاری اردوها با توجه به ایام تعطیلی مدارس علمیه و پایان امتحانات از ۱۵ تیر الی ۳۰ مرداد ۱۴۰۲ برنامه‌ریزی شود.
- ✓ استفاده از ظرفیت فرهنگی مناسبت‌های ماه ذی‌الحجه و محرم در زمان‌بندی برگزاری اردوها مدنظر قرار گیرد.
- ✓ مدت‌زمان برگزاری اردوها با توجه به مؤلفه‌هایی چون: توان گروه جهادی، تعداد عرصه‌ها و پروژه‌ها، نیاز منطقه، به نحوی برنامه‌ریزی شود که حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ روز جهادگران در محل اردو اقامت داشته باشند. (فعالیت‌های بدون اقامت شبانه مشمول قرارگاه جهادی نمی‌باشد).

۶. جذب و سازماندهی گروه‌ها و طلاب

- فراخوان و ثبت‌نام طلاب بر عهده مدارس علمیه استان بوده و چنانچه مدرسه‌ای امکان حضور مستقیم در قرارگاه را نداشته و نیز توان برگزاری اردوی جهادی را ندارد، با هماهنگی یکی از مدارس علمیه یا ستاد استانی طلاب علاقمند خود را برای اردوی جهادی تابستان ثبت‌نام و اعزام نماید. لازم است با استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی، اقدامات ذیل صورت گیرد:
- ✓ نصب پوستر و بنر در محوطه و سایر اماکن عمومی مدارس علمیه (مسجد، کتابخانه، خوابگاه و..)
- ✓ پخش نمائنگ و مستند جهت تبلیغ حضور جهادگران در قرارگاه
- ✓ دعوت از طریق پیامک، سایت و استفاده از ظرفیت فضای مجازی
- ✓ صحبت با اساتید مدارس علمیه جهت تشویق طلاب جهت حضور در اردوهای جهادی
- ✓ برگزاری نمایشگاه با موضوع خدمت‌رسانی به محرومین در مدارس علمیه (عکس و...)
- ✓ ایجاد زمینه انتقال تجربیات و انگیزش برای سایر طلاب جهت شرکت در اردوی جهادی